

САДІКОВА С.О.

*магістрантка спеціальності «Соціальна робота»
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

БАЛУХТІНА О.М.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри «Соціальна робота»
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

СОЦІАЛЬНІ ПРОЄКТИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2022 РОЦІ

24 лютого 2022 року по всій території України було введено військовий стан, у зв'язку з чим реалізація соціальних проєктів набула особливого значення та стала невід'ємною частиною суспільного життя. У науковій літературі немає єдиного визначення поняття «соціальний проєкт», але можна виділити декілька визначень. Так, Безпалько О. В. характеризує соціальний проєкт як сукупність технологічних, управлінських та організаційних рішень, спрямованих на вирішення соціальних проблем, поліпшення соціокультурних умов життєдіяльності особистості, проведення необхідних соціальних змін [1, с. 14].

Пометун О. І. вважає, що соціальний проєкт – це сукупність практичних дій, спрямованих на розв'язання конкретної соціальної проблеми місцевої громади, а участь молоді в таких проєктах сприяє розвитку у неї емоційно-ціннісного ставлення до громадського життя, активності особистості, прагненню до громадянських дій та ефективного спілкування [1, с. 15]. Таким чином, соціальний проєкт можна охарактеризувати як сукупність певних конкретних практичних дій (технологічних, управлінських, організаційних, мотиваційних), метою якої

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі»

є розв'язання певної соціальної проблеми населення, що має матеріальні, людські ресурси та часові обмеження.

Таблиця 1

Класифікація соціальних проєктів за ознаками [2, с. 242-243]

Ознака	Види
За територіальною ознакою	міжнародні, національні, міжрегіональні, регіональні, місцеві
За характером запланованих змін	інноваційні та підтримуючі
За орієнтацією	суспільні (вирішення проблем організації та її членів) та благодійні (вирішення проблем соціально незахищених верств населення)
За напрямом діяльності	соціально корисні та асоціальні (проєкти неформальних угруповань та ін.)
За особливостями фінансування	інвестиційні, спонсорські, кредитні, субсидовані, благодійні, змішані
За типом управління	проєкти, якими керують ззовні та проєкти, якими керують із середини організації
За соціальною спрямованістю	захист прав молоді, зайнятість молоді, вирішення екологічних проблем, удосконалення освітньої системи, захист прав дітей та молоді, моральне та естетичне виховання молоді, подолання проблем молоді та ін.
За ефективністю та визнанням	проєкти-переможці; проєкти, що затребувані в рамках регіону; незатребувані проєкти
За масштабами здійснюваної діяльності та фінансування	мікропроєкти (до \$10 тис.), малі проєкти (від \$10 до 50-100 тис.), мегапроєкти (від \$100 тис. і більше)
За джерелами фінансування	інвестиційні, бюджетні, донорські, благодійні, змішані
За терміном реалізації	короткотермінові (1-2 роки), середньотермінові (2-5 років), довготермінові (понад 5 років)

Активно реалізацією та впровадженням соціальних проєктів в період воєнного часу на території Запорізької області у 2022 році займаються громадські організації та благодійні фонди. Зокрема, класифікація проєктів для громадських організацій, згідно В. Лях має іншу структуру і представлена в табл. 2.

На початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України місто Запоріжжя стало головним осередком, яке з 2022 року приймає внутрішньо переміщених осіб, які через бойові дії були вимушені покинути рідна міста. Забезпечення людей житлом стало першочерговим завданням, зокрема у місті є місця компактного проживання, де можна отримати дах над головою та необхідну допомогу.

Таблиця 2

Класифікація соціальних проєктів [3, с. 77]

Ознака	Види
За розміром	мікропроєкти, комплексні проєкти, мегапроєкти (програми)
За тривалістю	короткострокові, середньострокові, довгострокові
За обсягом фінансування	малі, середні, великі
За призначенням	інвестиційного розвитку, інноваційні, адвокаційні, гуманітарні, науково-дослідницькі та аналітичні, соціально-едукативні, проєкти реформування системи/елементів державного управління
За географічною ознакою	місцеві, регіональні, міжрегіональні, національні, міжнародні
За рівнем організованості всередині організації	локальні, корпоративні

Забезпеченням людей житлом відбувається також за активної участі співробітників студентського містечка Волонтерського штабу Національного університету «Запорізька політехніка». За період 2022-2023 рр. в гуртожитках університету знайшли тимчасовий прихисток понад 2 000 осіб (із них майже 400 – діти) з окупованих районів Запорізької області: Василівського, Оріхівського, Гуляйпільського, Мелітопольського, Бердянського, Пологівського, а також Херсонської, Донецької, Луганської

областей. Мешканці гуртожитків були забезпеченні одягом першої необхідності, продуктовими наборами та ліками [4].

За рішенням місцевої влади створено Департамент надання адміністративних послуг та розвитку підприємництва Запорізької міської ради на який покладено функції робочого органу з організації забезпечення надання адміністративних послуг та діяльності Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП) м. Запоріжжя. Зокрема, ЦНАП допомагає внутрішньо переміщеним особам оформлювати необхідні довідки та державні виплати у розмірі для дорослих – 2 000 грн., для дітей та осіб з інвалідністю – 3 000 грн.

Велику частину роботи у реалізації соціальних проєктів взяли на себе громадські організації та благодійні фонди для наступних категорій населення: внутрішньо переміщені особи, багатодітні сім'ї, особи з прифронтових територій Запорізької області, учасники бойових дій. Зокрема, благодійний фонд «ДоброLife» надає гуманітарну допомогу, а саме: видача гігієнічних наборів, ліків, продуктів харчування. Допомога військовим також є окремим напрямом роботи: видача термобілизни, сприяння реабілітації. Також благодійний фонд проводить дитячі свята та майстер-класи. Благодійний фонд «Карітас» має більший спектр надання допомоги вразливим категоріям населення. Фонд надає соціальні послуги, а саме догляд вдома, матеріальну та гуманітарну допомогу, юридичні та психологічні консультації, соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю, соціальні та реабілітаційні послуги для дітей та молоді з інвалідністю [5].

Отже, з вищезазначеного зробимо висновок, що немає єдиної термінології визначенню «соціальний проєкт». Науковці та фахівці різних галузей описують цей термін зі своєї точки зору, спираючись на специфіку наукових підходів та практичних потреб. Також нами розглянуто класифікацію соціальних проєктів за А.П. Даніловою та В. Лях. В період воєнного часу соціальні проєкти стали важливим інструментом підтримки соціально вразливих верств населення, а саме: внутрішньо переміщених осіб, багатодітних сімей, учасників бойових дій. Зокрема, благодійні фонди та громадські організації надають гуманітарну допомогу, юридичні консультації та психологічну підтримку. Соціальні проєкти стали інструментом згуртування та підтримки населення Запорізької області в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Безпалько О. В. Соціальне проектування : навчальний посібник. Київ, 2010. 127 с.

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі»

2. Данілова А. П. Соціальний проект як засіб формування та розвитку ініціативності учнівської молоді. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2013. Вип. 17 (1). С. 237-246.
3. Лях В. Підходи до класифікації соціальних проектів громадських організацій. *Humanitas. Вічливість*. 2024. № 2. С. 72-79.
4. Рік боротьби, рік незламності. URL: <https://zp.edu.ua/rik-borotby-rik-nezlamnosti> (дата звернення 11.09.2025).
5. Яка допомога для ВПО у Запоріжжі. URL: https://www.inform.zp.ua/uk/2025/06/21/328566_yaka-dopomoga-dlya-vpo-u-zaporizhzhii-sogodni/ (дата звернення 15.09.2025).